

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
вносять: в Австрії:

на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границею:

на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тиждень 6 до-
ларів або 12 рублів; з висылкою
що суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодинокі число по 10 сотків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руке ми сердце і віра руска“. — З Русланових поштів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім
неділь і руских свят о 5 год.
по полудні. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Хмельовського ч. 15, II
поверх. Експедиція місцева
в Агенції Соколовського ул. Я-
гайлонська ч. 3.

Рукописи звертає ся лиш з
попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані
вільні від порта. — Оповідки
звичайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в „Надісл-
нім“ 40 сот. Подяки і привітан-
ня доносять по 30 сот. від стрічки

Уступлене намісника д-ра Божинського.

(Δ) Пересилене в Галичині, викликане
опором подолків і всеполюків і становищем
польського єпископату проти виборчої рефор-
ми сеймової, витворило великі труднощі по-
літичні, котрі сягають поза границі краю і
держави. Намісник др. Божинський, котрий
вважав головною своєю задачею довести до
порозуміння поміж представниками обох в краю
поселених народів і вспів по довгих перего-
ворах досягнути компромісу, вручив, як звісти-
ла оноді урядова „Gazeta lwowska“, подане о
відставці із свого становища, без огляду на
се, чи рішене правительством випаде за роз-
в'язанем, чи за відроченем союму. Др. Бо-
жинський уступає із свого становища, хоч
як осередке правительством з оглядом на вель-
ми трудне положення в краю і в державі на-
магало ся відклонити его від сеї незмінної
постанови.

Пять літ минуло з того часу, як др.
Божинський обняв керму правительства
краю зворушеного подією з 12. цвітня, в
хвилі найбільшого напруження і роздриву
умів посеред обидвох в краю поселених наро-
дів, розв'язання і зворушення, котре дійшло до
найнижших верств суспільности. Треба було
великої відваги і рішучости, щоби вступити
на се вельми одвічальне і трудне становище,
о котре відбивали ся хвилі розбурханих в
краю пристрастей. Сего не злякав ся др.
Божинський, бо відносини в краю були ему
основно знамі як бувшому довголітньому по-
слови кр. союму і держ. ради і предсідникови
кр. Ради шкільної. А крім того яко знамени-
тий історик і муж вельми быстрого ума, я-
сного погляду і непохитної волі зєднав у
собі всі прикмети, потрібні для керманача
такого великого і трудного до управи, а ви-

суненого на таке важне державно-політичне
становище краю.

Протягом короткого часу почали втихо-
мирювати ся розбурхані хвилі пристрастей, а
хоч довго ще з усіх боків ударили о стано-
вище керманача, він не похитнув ся, а смі-
лим зором ішов вперед до здійснення задачі,
котру собі витичив на основі глибокого і о-
сновного наукового знання історії обох в краю
поселених народів, на основі своєї багатог-
досвід довголітньої парламентарної діяль-
ности. Др. Божинський впевнився, що не
тільки справа польського народу, котрого він
мимом всяких нападів, єсть без сумніву ве-
ликим світлом, не тільки справа руского
народу, уполітизованого і занедбаного, не тіль-
ко справа найбільшого в державі коронного
краю, але, що й справа Австро-угорської мо-
нархії, висуненої на південний схід Європи
вимагає розв'язки польско-русского пита-
ння, котре протягом цілих століть потрясало оби-
двома народами і домагало ся наконечного
порішення і полагоди.

І тому все своє знання, всю свою енергію
і невсипучу працю вложив тут на своїм ста-
новищі, щоби довести до порозуміння поміж
польським і руским народом, щоби витворити
основи до мирного спільного життя їх в
краю і державі, щоби енергію і сили обох
народів зуживати на міжусобицю і народно-
політичну пристрастну боротьбу, звернути на
поле реальної і позитивної праці в хосен
обох народів і краю, для успішного культур-
ного розвитку обидвох народів і для скріпле-
ння монархії, котра дає повну спроможу сво-
бідного розвитку і поступу руского і польско-
го народу.

Оперта на основах прийнятого компромі-
су представниками обидвох народів сеймова
виборча реформа мала послужити помостом
до порозуміння, до зближення і до помирення
розведнаних народно-політичною і суспільною

боротьбою народів в Галичині. Справдешня
лише паперова стіна розділювала ще обі сто-
рони від повного порозуміння, котре ударемне-
но в останніх днях відомими вже загально
подіями. А ударемнило сі кільколітні змагання
до порозуміння не велика парламентарна біль-
шість, перед якою після конституційних за-
сад уступав керманач правительства, але не-
значна меншість і в тім лежить ціла шкода
для авторитету влади, се давна історія libe-
rum veto, що провадило до розладу і роз-
строю і занепаду держав. Намісник др. Бо-
жинський, як усякий державник, може поми-
ляти ся, як усякий чоловік, і се оцінити істо-
рія, однак не може ему найбільший ворог
закинути в его змаганнях до полагоди поль-
ско-русского пита-ння якихсь личних амбіцій
і користей, жадою популярности, бо добро
краю і держави і мирний розвиток обох на-
родів були *suprema lex* для него, покликано-
го довірем монарха на се одвічальне стано-
вище. В тих змаганнях не дав ся збити з ви-
тиченого собі шляху ніякими нападками, а
коли его змагання ударемнено, оставляє зада-
чу тим, що діло ударемнили і віддає повіре-
ну ему керму краю в руки монарха. „Die
Starken, welche die Unvolkstümlichkeit eines
Tages ertragen, um dereinst von der Ge-
schichte höher gewürdigt zu werden, sind
äusserst selten“, сказав один визначний полі-
тик і до таких належить уступаючий наміс-
ник. Видвигнене ним змагання до сираведли-
вої полагоди польско-русского пита-ння не віде
уже з дневної черги, оно конечно мусить рі-
шити ся.

Допись з Делятина.

(З „радикального гнізда“)

Нераз думав собі чоловік, як то вигля-
дають ті околиці, містечка, де панове ради-
кали завели свій лад. А вжеж найцікавіше
було се для мене, як виглядають столиці, де
резидують радикальні проводирі. Певно, ду-
маю собі, пливе там українське життя широ-
ким руслом, а нарід живе в достатках, та уміє
шанувати та постояти за своїм правом. Ось
такий погляд мав я і про Делятин, де живе
сам голова радикального клубу др. Лагодин-
ський в спілці зі своїм писаром Цінсом (moj-
żeszowego wuznania). Певно, думаю собі, в
Делятині побачиш рускі склепи, рускі напи-
си — одним словом — спочуєш ся, що ти в
чисто українській столиці.

Діждав ся я того міста, що побачив
Делятин, сповнилася ся мрія моїх бажань. Віз-
джаю до Делятина, розглядаюся на всі сто-
рони — та нігде не бачу рускої написи. А мо-
же я деінде заїхав, думаю собі. Але деж
там тож се той сам Делятин — бо ось бачу
уже одну напись руску: Канцелярія Др. Лаго-
динського. Но, слава Богу, що я не омилив
ся. Може доперва від канцелярії пана адво-
ката зачне ся українська діяльність. Але деж
там знов самі написи польські та жидівські.
Але перепрашаю, бо знов найшов одну напись
побіч польської і руску, а то: „торговля горі-
лок“. Ну, думаю собі, вже більше шукати ру-
ських написей не буду, бо коли вже в україн-
ській адвокат і українська торгівля в „горі-
лках“ — то вже вистарчить се аж надто для
Гуцулів. Ага! ще бачив я вілю і дім з горо-
дом пана меценаса і посла. Ну, слава Богу,
Русь в Делятині не загине, бо наколи пан
отаман вже добре осадив ся, то в надія —
що і Гуцульщина не загине. Ну! прецінь по-
ступ не аби який, наколи в раді на 36 радних

Нікий.

Притча про чоловіка з великим серцем, а малою кишенею.

Був собі раз чоловік, що мав велике
серце, а малу кишеню.

Тим великим серцем любив він свій ве-
ликий нарід і терпів великі болі, бо не міг
ему помочи в его горю, бо мав велике серце,
а малу кишеню.

— Господи! — нарікав нераз. — Давш
тому, що не хоче, а я так хочу, та що з то-
го? — коли не можу. Хочу вивести мій рід-
ний нарід з дому неволі і роботи і попрова-
дити его у край веселий, між люд хрещений,
але не можу того зробити, бо хоть маю ве-
лике серце, та мала в мене кишеня. Змен-
ши, о Господи! — мов серце, а побільши ки-
шеню, щоби я менше хотів, а більше міг,
бо щож варта тепер чоловік з малою кише-
нею? Чужі его не знають, а свої не поважа-
ють — такий вже час!

І як став він думати, як став гадати,
так і вигдавав.

— Збудую — каже — такий великий
корабель, ніби Нова ярка, і перевезу ним мій
великий нарід з берега горі на беріг красної
долі. Провадив Мойсей жидів, поведу і я сво-
їх людей. Тільки Мойсей пустив ся пішки і
тому не дійшов, а я поїду кораблем і заїду.
Дрожіть же, гнобителі, бо чого не доказали
наші вожди, політики, учені і артисти, того

докажу я, перевізник мого народу з краю не-
волі, до країни долі. Дрожіть, гнобителі, близ-
кий бо час, коли не будете мали над ким
збиткувати ся, бо мій великий нарід переїде
великим кораблем через велике море в краї-
ну великого щастя. Бачу вашу нестяменну
лють, бачу дідьчий перелуд у ваших вовчих
очах, коли одної гарної днини довідаєте ся,
що остатню вашу жертву перевіз великий пе-
ревізник за море.

Так думав чоловік з великим серцем і
журив ся тільки, як довершити ему того бого-
угодного діла, бо мав малу кишеню.

І поїхав він до дуже далекого міста і
набрив там дуже великого розуму і виїз-
шов на дуже велику торгівницю, де торгували
людьми, чи там (нек тобі!) кораблями і най-
шов там таких добрих людей, що прослезив
ся, коли почув, яке то горе терплять земля-
ки чоловіка з великим серцем, а малою ки-
шенею. І сказали они до него: „Збудуємо тобі
корабель і назовемо его колишнім іменем
твого народу і перевезе він своїх земляків з
берегу неволі на беріг красної долі, а тебе
зробимо великим перевізником.“

І зрадів чоловік з великим серцем, а
малою кишенею, подякував добрим людям за
їх добру волю і сказав, що приймає ся ново-
го уряду, хоть він дуже, дуже тяжкий. (Бачи-
те, чого то не зробить чоловік з великим сер-
цем, а малою кишенею для свого рідного на-
роду!).

І збудували торговці живим товаром, чи
там (нек тобі!) кораблями, великий корабель
і назвали его так, як називав ся колись той
нарід, що мав ним перевозити ся і була ра-
дість велика, бо ніхто не сподівав ся такої
чести для такого нужденного народу.

І розбігли ся посли великого перевізника
по всіх шляхах і роздоріжжях і закликали всіх
покривджених і пригноблених, щоб кидали
стару вітчизну і втікали до нової щасливій-
шої.

— Дивіть ся! — казали они. — Яка
честь спала на вас. Рідний корабель вивезе
вас з рідної землі і рідні люди рідними рука-
ми заладують вас, щоб побільшила ся мала
кишеня рідних перевізників!“

І збігав ся народ зі всіх сторін і раду-
вався дуже, дивлячи ся на рідну напись на
такім великим кораблі, що сунув ся по морі,
як би шмат рідної землі обірвав ся і плив
на стрічу долі.

А ще більше дивувався народ, коли з
того корабля без почти і без дроту полетіло
від них пращане до їх колишнього господаря
і коли той господар відповів їм без почти і
без дроту: „Щасливої дороги!“ (Щож вишо-
го він і міг їм відповісти?)

А так дуже дивувався народ, що забув
і про колишні свої кривди і про теперішні
насилства, котрих допускали ся на ньому
корабельні урядники і служба. З великої ра-
дості, деякі з них плакали і били головами

о велізне поруче, деякі аж посивіли, а інші
так високо скакали, що попадали в море.
(Забули, що навіть в радости треба задержати
міру).

Чоловік з великим серцем на березі ди-
вив ся за відпливаючим кораблем і радувався
в душі, а радувався ся тим більше, бо чув,
що серце его маліло, а кишеня росла. Чого
не доказали що найбільші мужі, того докаже
він, великий перевізник свого народу з краї-
ни гора до країни волі.

Так минали дні за днями, корабель їхав
і вертав, возив нарід і возив, аж вивіз до о-
станка. Тимчасом у вітчизні чоловіка з вели-
ким серцем, а малою кишенею настала вели-
ка війна, греміли гармати і лила ся кров, а
земляки великого перевізника сиділи собі
безпечно на другім березі моря і не бояли
ся ніякої втрати, бо они утратили там все.
На їх рідній землі не було вже ані кривди,
ані покривджених, лише самі кривдители.

Аж одної дивної днини причалив кора-
бель з дивною назвою до берега старої землі
і сказав до великого перевізника: „Тепер на
тебе черга!“

А він глянув на почорнілі від сліз і зі-
тхань стіни, на працювані, окервавлені труби
і зітхаючи тяжко промовив: „Я лишу ся
тут!“

У него було маленьке серце а велика
кишеня, він вже багато міг, але нічого не
хотів...

Перша краєва електрична фабрика буджених
Франц Іхньовський

у Львові ул. ЗІМОРОВИЧА ч. 1,

поручає на Великдень

власного виробу безперечно найгіякшіші і в смаку найліпші
вудженини, а то: шинки, ковбаси сікані, країні, мазурки, тироль-
— — — — — скі, вудженину і всілякі інші масарські вироби. — — —

Світловий експорт на Чехію, Моравію, Угорщину і прочі.

засідає вже аж трьох Русинів — а др. Лагодинський вже між ними.

Очарований так великими здобутками радикальної праці, споглядає я на тих гарних Гуцулів, але засумованих, як они цілими товпами ходили від одного жидівського склепу до другого і купували деякі товари на прохарчоване своєї родини. Завів я з ними розмову — та довідав ся про цікаві речі — про які не забуду небагом написати, щоб слава радикального посіву і праці не загинула.

Observer.

Просимо домагатися „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торгівлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знайомих.

На Балкані.

Розпучливий наступ на Скорду.

З урядового чорногорського жерела доносять: Вночі з понеділка на вівторок чорногорське військо розпочало наступ на Скорду на всіх точках. Борба на багнеті тривала цілу ніч. Чорногорці здобули на східнім і полуднево-західнім боці ряд укріплень, з яких повіває чорногорська хоругва. Вчора о год. 7. рано Чорногорці із свіжими силами розпочали наступ, але відперто їх з великими втратами. Ві всіх укріпленнях біля Скорди і в самім місті видно живий рух. Борба триває далі. Падене Скорди наступить леда хвиля. (Гл. тел.).

„W. Allg. Ztg“ пише: Король Микола дав вкінці до пізнання, що не має наміру уступити перед волею великодержав і пригрозив генеральний приступ до кріпости. Почтова і телеграфічна сполука не функціонує, щоби до Чорногори і з Чорногори не продиставали ся ніякі вісті. Треба здогадувати ся, що великодержави не допустять до злегковаження своєї волі. Часу вже не багато, блоkada триває вже 14 днів, отже великодержави мали досить нагоди приготувати ся на сю еventуальність. Положення кріпости є критичне, довіз поживи неможливий. Чорногорці заняли покинені Сербіями становища і стріляють з сербських, полишених їм до розпорядимости гармат. Чорногорці не допустили ніякого парламентарія до Есада паши. В кріпости мала настати страшна нужда, місто впаде імовірно ізза голоду.

„Piccolo“ доносить, що австрійсько-чорногорська границя є зовсім замкнена. Ессад паша мав вислати до Цетинії(?) парламентарія з предлогод здати, на що поїхали до Скорди ген. Вукотіч і б. посол в Царгороді Пляменац. Оба вже повернули, але вислід сеї місії держить ся в великій тайні. В Цетинії пересвідчені, що Скорда небагом впаде. На чорногорський беріг озера Скорди прибуло 5.000 Чорногорців; має се бути маневр з ціллю здобуття Тарабоша.

В льондонських політичних кругах панує пересвідчене, що висаджене на сушу міжнародного відділу є неминуче, а то особливо для того, щоби не допустити до самостійної акції Австро-Угорщини. Печать домагає ся вислання відділу сейчас після падення Скорди.

До Білгорода доносять про заворушення між Альбанцями в Скорді. Безнастанно приходить до сутинки між католицькими і мусульманськими Альбанцями. Після вицощання Сербів з під Скорди Альбанці не слухають розпорядків, виданих Ессад пашою.

Мир за 10 днів.

Здогадують ся в Софії, що підписане мирових прелімінарів наступить за 10 днів. Між союзними державами і Туреччиною заключено 10-днівний розем.

Непорозуміння між союзниками.

„Wiener Allgemeine Zeitung“ доносить з Софії, що подробиці болгарсько-сербського договору подана сербська печать неточно. Вправді Сербія виставила трохи більше війська, як се назначено в договорі, але те саме зробила також Болгарія. Сербська печать промовчала сю постанову, яка казала, що коли би Туреччина згромадила більші сили війська в Тракиї, то Болгарія і Сербія є обовязані представити їм цілу свою могутність.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. В четвер: руско-кат.: Антипа; римо-кат.: Григорія. — В п'ятницю: руско-кат.: Велика П'ятниця; римо-кат.: Теофілія.

— Пересилене в красній політиці. Як тепер справи стоять, то переговори, ведені правительством на віденському ґрунті з польськими єпископами і подоляками, не видадуть ніяких успіхів. Польські єпископи, як самі заявляють, не відступили ві на крок від свого становища. Після телеграфічних вістей нині прийме цісар архієпископа Більчевського на послухання. До переговорів запрошено вчора також Ексц. Митрополита Шептицького і нині виїхав власне князь нашої Церкви до Відня.

„Dziennik polski“, пишучи в дуже прихильний спосіб про визначну личність уступаючого намісника, заявляє, що др. Божинський виїде з родиною на відпочинок до Італії, а опісля замешкає постійно в Кракові.

Серед імен кандидатів на наслідника по др. Божинським, згадують пп. Коритовського, Галецького, Мадейського, Келера, Клеберга, Устияновського, Федоровича і Гродзіцького. Найімовірніше становище намісника не буде тепер ще обсажене, лише буде іменованний управитель для переведення виборів.

— Справа пам'ятника Тараса Шевченка в Києві. Дня 25. цвітня в київській городській управі відбуде ся засідання комітету будови пам'ятника Тараса Шевченка. На засіданню будуть розглядати проєкт Івана Труша.

— Недостача судейських сил. Щоби запобігти недостачі судів, уповажив закон з 1910. р. правительством на 5 літ до скорочення на 2 роки пригатовуючої служби судів в округах висшого кравового суду у Львові, Кракові, Терсті і Задарі. Правительством зробило з сего уповаження лише обмежений ужиток, а іменно обмежило сей виїмок до кінця 1913. р. Однак тепер з причини дальшої недостачі судів в округах висших кравових судів у Львові і Кракові, постановило правительством зробити з сего уповаження дальший ужиток, с. є продовжити его до кінця 1915. р.

— Русофільська орієнтація Поляків, ревно пропагована всеполяками, так зорієнтувала московських хулїганів, що ті повалили дійсно саму управу польського королівства і через введення російської мови в ціле прилюдне житє польського Королівства добирають ся вже не лише до польського краю, але й до душі польського народу. Московським хулїганам замало ще „стоміліонно“ Русь; хотять они, щоби та Русь числила 150 мільонів і зрівняла ся вкінці до того чисельности з Китайцями. От тоді то ракувати будуть Дмовські, Грабські, Ценьські, коли на їх грудях видніти будуть відзнаки „союза руссакаго народа“ і коли разом з Дудкевичами заспівають согласно „Боже царя храни“. Нема то як русофільська орієнтація Поляків.

— „Галичанин“ від якого тижня майже в кождім числі пригадує Мисрослава Сичинського і его вчинок. Де лише може і у вступних статях і в новинках (діждемо) ся ще може, щоби в телеграмах і анонсах) ласить ся капцарський орган до всеполяків, підмарюючи свої вигукі проти Українців згадкою про Сичинського. В останнім числі мішає сей „чесний орган“ навіть святих евангелій в народній мові... Ціль безнастанного повторювання імени Сичинського ясна. Ходить о се, щоби спомином злочинної події уґрунтувати московфільські симпатії у Поляків. „Галичанин“ ходить о те, щоби під всепольським покровом йшла безкарно русофільська пропаганда і баламучене в користь „св. синоду“ і російщепе в панславистичних цілях.

— Гр.-кат. єпископство в Америці. „Budap. Hirlep“ доносить, що князь примас о. Чернок одержав при попертє кардинала Мері дель Валь згоду Ватикану на утворенє угорського греко-кат. єпископства в Америці.

— Податок від майна на покритє військових видатків, такий самий, який на предлогод цісаря Вільгельма заводять в Німеччині, мають завести і в Австрії. Є думка, щоби загал

зложив $\frac{1}{2}$ прц. від свого майна висшого як 30.000 К. Має се дати до $\frac{1}{2}$ мільярда корон.

— Речинець розв'язання сойму. „Głos narodu“ дізнає ся, що речинець розв'язання сойму буде означений імовірно на 29. с. м. Рівночасно буде оголошене іменоване тимчасового управителя намісництва. Нові вибори мають відбутись між 12. а 16. червня. Наслідком того парламент зібрав би ся аж по виборах так, що найближше засіданє відбуде би ся в початку липця.

— Спільна рада міністрів. Під проводом міністра заграничних справ, гр. Берхтольда, зачала ся оноді о 10. год. перед полуднем в міністерстві заграничних справ нарада, в якій брали участь предсідники міністрів Лукач і Штіргк і міністри: Берхтольд, Білінський і Кробатін. Нарада тривала до 12 год. в полудне, почім конферував Лукач в угорськмі міністерстві з міністром війни Кробатином через три чверти години. Др. Лукач лишив ся ще у Відні, щоби відбутись окрему нараду з Берхтольдом і Штіргком.

З урядової сторони перечать, наче би онодішна нарада міністрів мала характер спільної ради міністрів, але признають, що розходило ся на ній о виміну гадок в спільних справах. Вперед застановляли ся міністри над справою відложення делегаційної сесії до осені. В тій справі рішенє не наступило. Відтак застановляли ся над справою, чи не на лежало би приступити до розпущення домів резервістів, які є на полудневій границі монархії. Перемогла думка, що не можна розпустити резерв, доки сербські війська не опустять Драча.

„Die Zeit“ запевняє, що на онодішній міністерській конференції постановлено о-статочно відложити речинець делегації на осінь з оглядом на заграничну і на внутрішню політику. Стверджено також, що що до фінансового питання, не можна ще нічо певного рішити, доки не будуть відкликані військові заряджені, спричинені балканською війною.

— Обманьства при бранці в Ярославі. Жандармерія в Ярославі впаде в сих днях на слід численної ватаги обманців, котрі натагали на більшій сумі грошей переважно жидів і селян, обіцяючи їм увільненє від війська. В середу 16. с. м. жандармерія арештувала кількох жидів в хвилі, як підставили иншого жиди-каліку, замість правдивого пописового. Всіх відставлено до суду. Жандармерія веде дальше слідство, бо обманці працювали від довшого часу і то на більшій розмірі.

— Нове археографічне відкритє. „Рада“ доносить, що в Херсоні сими днями на розі Панкратівської і Дворянської улиці завалила ся земля. В провалі відкрито підземні хідники, в котрих відкрито деякі цікаві речі. Робітники викрили на стінах сих галерій якісь написи, малюнки, символічні знаки, хрести і дати, написані арабськими числами. Деякі букви нагадують жидівське письмо.

— Дорожній додаток для моравських учителів. Моравський сойм ухвалив для моравських народних учителів дорожній додаток на 1913. р. в загальній сумі 2.300.000 К. Крава рада шкільна розділила сей додаток в сей спосіб, що найвисша заплата (для учителя обтяженого родиною) вносить 400 К. а найнижша (для провізоричних учителів без кваліфікаційного іспита) 100 К. Навіть тимчасові учительки жіночих ручних робіт, які учать по 4 год. тижнево, одержать з сего додатка запомогу в сумі 70 К. Крава рада шкільна орієкає виразно окремим розпорядком, що в случаю смерті учителя або учительки по 1. січня, еventуально 1. липця с. р. має одержати припадаючий додаток найближша родина покійного (покійниці).

— Австрійсько-япанські тайни. Між Австрією а Япанією від якогось часу є якесь порозумінє, досить глибоко сягаюче, наколи Австрія дуже радо зраджує Япанії свої військові події, котрі для инших держав є тайною. Від часу російсько-япанської війни раз на рік прибуває до Відня військова комісія япанська на студії над поступами і розвитком австрійського війська. З сеї причини ходить по Росії чутка, що між Австрією а Япанією є якесь політично-військове порозумінє. Як небудь є, досить, що в Австро-Угорщині звертають увагу на Япанію і Япанців дуже радо від давних літ у Відні витають.

— Вибух на почті в Кракові. Оноді на почті на діврці при переносеню пакунків до поштового воза наступив величезний вибух пая-

тєох пачок корків до стріляння, яких уживають на колесниках, або діти до забави. В пачках було по 9 верств тих корків; не знати, чи они були лихо запаковані, чи наступив розклад вибухової матерії, досить, що при перенесеню наступив страшний вибух. Почтовий віз розірвало на кусники, оден з підурядників дістав потрясєня мозка, другому полумало руки і ноги. Сила сего вибуху ділала на 30 метрів довкруги. В наслідок чого вилетіли шибби у всіх сусідних будинках, навіть на третім поверсі. Ратункова поготова заосмотріла поранених. Відвічальність за се нещастє буде мусіла взяти на себе фабрика, котра сю посилю вислала.

— В справі резервових офіцірів XV. і XVI. корпусу. Міністерство війни видало розпорядок, що офіцери, хорунжі і резервові кадети, які належать до військових відділів розміщених в окрузі XV. (Сараєво) і XVI. (Задар) корпусу, мусять відбутись сегорічні вправи безаусливно в тих відділах. Висше згадані мають право підчас відбывання вправ в Босні, Герцоговині і Далмациї до сусендаційного додатку.

— Шпиґунство. Сими днями покінчено слідство проти російського ползовника Ст. Яцевича, котрий займав ся шпиґунством в хосен Росії. Яцевич довгий час мешкав у Львові, де навязав дружні зносини з молодежию.

— Метеори. Недалеко Марієнбаду впали вчєра о 9. год. вечером два метеори і застрягли в землю на 6 метрів глибоко.

— Переслідуванє католицизму в Росії збільшило ся останніми часами до небувалих розмірів. Російські націоналісти і православне духовенство кинули ся вишукувати і нищити православну пропаганду, що грозить буцімто православної церкві. В останнім часі, наслідком доносів „Нового Времени“, наче би в Москві укривали ся Єзуїти, начеби потайки наворачанє на католицизм, протрачувано церковні фонди і т. д. зїхав там з Петербурга відпоручник відділу чужих віроісповідань п. Тяжеліньков. Перевівши ревізію, відпоручник не відкрив ніяких надужить ні вини в діяльності духовенства римо-католицької парохії св. Петра і Павла. Не добачив також ніякого противозаконного в російських проповідях о. Сусалева, які сей святих мав в церкві на передмістї Гізуїнів.

Тяжеліньков мав запропонувати о. Сусалева перенести ся до Петербурга і обняти управу парохії Російян-католиків по о. Дайбнері, але се зустріло ся із напрасною опозицією синоду, який стоїть на становищі, що не вільно позваляти на ніякі дома молитви для Російян-католиків в Петербурзі і що всіх Російян-католиків треба безприволочно покарати за їх релігійні пересвідчення. Щось як в початках християнства.

— Арештованє обманця. Оноді арештовано у Відні Тадея Ковальчук-Ковальського з Тернопольа, який представляв ся там як гр. Юліан Лясоцький, крутив ся в аристократичних і робітничих кругах і виманчував під ріжними позорами від них гроші.

— Засуд російських студентів. З Петербурга доносять, що там засуджено на в'язницю до 3 місяців много студентів і робітників, які брали участь дня 17. цвітня в демонстраційнім страйку в роковани події в лєнських копальнях.

— Вибух киплячки. З Баку доносять, що в Сураханах вибух стовп киплячки, який дав денно 300 тисяч пудів (1 пуд 16 $\frac{1}{2}$ клгр.) чистої нафти.

— Служба резервістів в рядах. З правительствених кругів дізнають ся дєвники, що зааряд армії постановив порохувати резервістам і доповняючий резерві з 1909. р. три вогні вправи за час служби, відбутої тепер під оружем.

— Діти паліями. В Станіславові перед судиєю в оікуничих справах стануло оноді трєх хлопців, обжалованих за підпали, котрі нанесли шкоди на кількох тисяч корон. Хлопці були в віці від 10—13 літ. Від половини грудня 1912. р. до 9. марця 1913. р. підпалили они 29 домів. Головним провідником тої громади паліїв є наймолодший хлопець, малий, правильно збудований, о ясній головці, синіх розумних очах. Своїми відповідями зраджував велику зручність і як ствердили психіатри, є він незвичайно здібний. Мимо оречєня лікарів, що під оглядом психічним є він зовсім здоровий, є здає ся у него піроманія тим більше, що мати его через якийсь час перед розв'язанєм була на Кульпаркові, де мала сильні обяви шалу. Хлопець зїзнав, що підпалював для забави, бо тішив єго сей великий

рух, який є при огни, пожежна сторожа, — або для варію. Дня 9. марца с. р. в протязі чотирьох годин успів підпалити чотири дома в середмісті. Малі хлопці будуть призначені до дому поправи, однак в цілій Австрії нема державного дому поправи, а кравці інституції в долішній Австрії і в Моравії не хотять приймати дітей, які походять з інших країв.

— Заява буковинських Українців супроти клевет гр. Бобринського, немовто в Австрії мучать православних, осуджує автора сих клевет і стверджує, що православні Українці Буковини відносять ся до царату і намірів Росії так само, як неправославні Українці в Галичині і інших австрійських краях. Заяву зредатовано, обговорено і рішено оповістити на засіданнях всіх українських парламентарних і соймових послів. Сею заявою представників православних Русинів опрокинено раз на все клевети гр. Бобринського, а его самого представлено як звичайного брехуна.

— Викрите руїн старинного міста. З Атен доносять, що недавно викрив корабельний поручник Бакопулос руїни старинного міста на схід від острова Лемнос. Букопулос переводив з припоручення своєї влади обчислення на морі і при тій нагоді налучив на руїни. Викрите місто знаходиться в морі в глибині 5—25 метрів, на лавиці, яка зове ся на англійських картах Фарос. Простір, який займають ці руїни, виносить коло 3 кв. миль. Міністерство моринарні припоручило, докладно провірити ці руїни.

— Хрещене перед лицем смерті. З Відня доносять: На клініці проф. д-ра Нордена лежав від довшого часу недужий др. медицини Гірш, родом з Галичини. Недужий, який з безнадійного стану здоров'я здавав собі справу, виявив намір перед смертю з юдаїзму перейти на католицизм. В неділю шпитальний священик уділив ему св. хрещене. Др. Гірш помер в кільканайцять годин пізніше і поховано его після римо-католицького обряду.

— Втеча переселенців. Недороди, голод та холод, що останніми роками стали в Сибірі докучати, приневолюють переселенців втікати в інші місця. Переселяють ся переважно в барнаульський повіт, де підсоє красше, де можна зайняти ся годівлею худоби, молочарством і огородництвом. Много також втікає до Бразилії.

— Населене Києва. Після спису, спорядженого 1. січня 1913. р. населене Києва виносить 594.403 осіб, з того 299.147 мужчин і 298.256 женщин. В сей спис не вчислено війська.

— Смерть летуна. В Монако при пописовім летун Гудар з висоти 30 метрів в морі і втопив ся. Его тіла до сего часу не знайдено. Видці, котрі сему приглядали ся бачили, як він разом з літаком комить головою повалив ся у море. На се місце зараз поспішили моторні судна і навіть один моряк кинув ся за Гударом у море. Однак по довшім часі вплив на верх без летуна. Бачив его у воді разом з переверненим літаком, годі одваж було ему самому его витягнути. Се все діяло ся в очач его молодого жінки, котра на березі приглядала ся летови свого мужа.

— Загальний страйк в Бельгії. Страйкова ситуація не змінилася. Неділя минула спокійно. В Антверпії шліфарі діамантів ухвалили прилучити ся до страйку, а також робітники газівні. Складачі заняті при дивенниках ухвалили перервати страйк і 50 процент зі своїх зарібків віддають до спільної каси страйкарів. Всі дивенники крім двох появили ся. В деяких місцях приходять до поважніших замачів. В Безіо якийсь робітник стріляв з револьвера до поїзду, котрий перевозив бельгійських робітників до французьких фабрик заліза. Нікого не равено. В тунелі в Галінсарці знайдено пекольну машину з запаленим льонтом. Боят ся перервання телеграфічної і телефонічної сітки, для того візано властителей почтових голубів, щоби їх віддали до військової розпорядимости. Загально боят ся страйку залізничних урядників. І ту видно слабший рух. Продано прим. тижневих карт о 70.000 менше, як звичайно. 170 тягарових поїздів не відіхало.

— Хто уживає товарів з маркою У. П. Т., починає ся до піднесення поваги Товариства і піднімає жертву фабриканта на рідну школу.

— В книгарні. (Автентичне). В книгарні тов. ім. Шевченка в ринку у Львові війшов моло-

дий парібчак, на „чорно“ одітий З рухів і мо-ви пізнати, що хоч виховав ся певно на селі, відбив ся від него, а до міста не придав ся. Тип ні то „селоха“, ні то „міщуха“. На службі у Львові понюхав троха „письма“ носом і „уцвілізував ся“ не аби як.

Хоч нескладно, але таки „з паньска“ кивнув як кінь головою, шурнув ногами по підлозі і з відвагою „урлюпника“ на весь голос озвав ся:

— Прошу дати „радикальну книжку“!

Щобиж торговець не брав его за „голо-пятака“, подзенькував в кишені „грейцарами“ і давав пізнати і зрозуміти всім, що у него є гроші на „радикальну книжку“.

Торговець обслуговував тимчасом иншу „сторонку“. Се знерпеливило до краю нашого героя, тож озвав ся в друге, подзенькуючи ще дужше і голосніше „двосотикомою“ монетою в кешени:

— Прошу мені дати „радикальну книжку“!

— Яку „радикальну книжку“? — питає торговець.

— Но, яку... „радикальну“! — перекладаючи ногу поза ногу, відказав „гість“, що правда — сконстернований і подражний танцем торговця.

— Може „Громадський Голос“?

Гість похитав заперечуючо головою.

— Може „Поступ і рай“?

— Ні! Якось инакше пише ся та „книжка“! — відказав несміло.

— „Чорна хмара насуває“?

Перечив очима, рухом, головою...

— „Борба науки з вірою“ — Дрепера?

— То-то-то! Борба Дрепера з наукою! Так, так! Я призабув, аж тепер пригадав собі!... скрикнув і відскакнув свободію, бо стидно ему і ніяково було, що зайшов купити „радикальну книжку“, а ту як на сьміх затяв ся і ані руш.

— Не „борба Дрепера з наукою“ — постував торговець — а „Борба науки з вірою“ — Дрепера.

— Так, так! Борба Дрепера з вірою... поправив ся „гість“, взяв до рук „радикальну книжку“ і гордий на свій розум вийшов, а торговець з книгарні з персердя сам до себе засьміяв ся. — У Львові, дня 24. марца 1913. — О. С. Б.

Оповідки.

— Репертуар руского театру у Львові. (Саля „Яд Харузім“ при ул. Бернштайна. Початок о год. 7:30).

Нині в середу 23. цвітня „Нещасне кохане“ драма в 5 діях зі співами і танцями Л. Манька.

В четвер, п'ятницю і суботу не буде представлень.

В неділю 27. цвітня по полудні о 3. годині „Перехитрила“ комедія в 5 діях М. Кропивницького; вечером о 7:30 „Воскресене“ образ в житя акторів в 4 діях зі співами, В. Чуба-того.

— З нинішнім числом нашої часописі розсилаємо в залученю карти увільняючи від пересилання святоточних бажань, видані Українським Педагогічним Товариством. Думаємо, що злишним буде, на сім місці широко розписувати ся про вагу сего Товариства та сі високі завдачі, які оно у нас сповняє. Кожному Українцеві звісно, що оно удержує приватні школи, в яких виховує ся наше молоде покоління в своїм ріднім національним дусі, веде бурю в цілій країні, в яких знаходять пристановище сотки наших бідних селянських дітей, видає часописі та книжочки для молоді, одним словом розвиває широку діяльність на полі нашого рідного шкільництва та національного виховання. — Що року видає наша суспільність тисячі корон на святоточні бажання з нагоди Великодніх свят, та сі гроші впливають в части в кишені чужих фабрикантів, в части знова потапають в державнім скарбі. Тож звертаємо ся отсим доусей нашої суспільности з горячим покликком, щоб замість допомагати своїм грошем наших противників, памятаючи в сей великий празник Пасхи на клич „рідна школа“ для наших дітей та слала лепти за увільняючи карти до У. П. Т.

— Надача парохії. Намісництво надало о. Мих. Додоцькому, гр.-кат. пароху в Матієвій, гр.-кат. парохію ціс. над. в Злоцкім.

— Для голодуючих Гуцулів прислали до нашої Адміністрації: Впр. о. Іван Токар декан в Підгаєць 20 К, Впр. о. крил. К. Селецький з

Жужеля 10 К і Вп. Марійка Лехицка з Со-каля 3 К.

— Дозвіл на аптику. Намісництво надало правосильно магістрови фармації, Т. К. М. Боярському, дозвіл на отворені і ведені аптики в Камінці струмиловій.

Посмертні оповістки.

— Константин Толішевський, нотар в Коломиї, упокоїв ся вчора в Бібрці, в 63. році житя. В. в. п.!

— Іван Петришин, емерит. управитель нар. шкіль, в останних літах учитель приватної школи ім. Шашкевича в Гвіздці, і б. редактор „Прапора“ упокоїв ся оноді в Гвіздці в 63. р. житя. Покійник поміщував свої віршики в „Дзвінку“ і ин. часописях під псевд. „Любомир Селянський“ і між иншими написав книжочку „Гостинець з Америки“ видану „Просвітою“ яко ч. 317—18. В. в. п.!

— Андрій Франко, син д-ра Івана Франка, укінч. студент філософії, щирый помічник батька при его літературних працях, помер передвчора нагло на удар серця в 26. році житя. В. в. п.!

Писанки.

Від Музея Наукового Товариства імені Шевченка одержуємо до поміщення отее письмо:

Наближають ся Великодні Свята, з котрими звязаний цікавий і розповсюднений на цілій Україні-Русі звичай писати писанки. Сей звичай, що має початок свій в далекій минувшині, на жаль, дотепер розслідуваний ще дуже мало, хоч міг би розкрити перед нами не одну цікаву сторінку з духового житя наших предків — їх вірувань, понять, поглядів на окружаючі їх явища природи, познакомити нас з переховавшимися до наших часів забутками їх обрядів, характером і способом житя.

Причиною було головню те, що занадто не багато вібрано досі того сирового матеріалу, на підставі котрого можна б робити загальніші висновки та намалювати повний і докладний образ сего звичаю.

Особливож мало зроблено у нас для дослідження і використання незвичайно багатого і краснотного орнаменту писанок, що має велике значіння і інтерес так з погляду археологічного і історично-культурного, як рівнож етнографічного та артистичного.

Очевидно, що належне досліджене орнаменту писанок можливим стане лише тоді, коли буде зібрана значна їх кількість в приступних до студіювання збірках прилюдних інституцій і то з усіх місцевин нашої землі.

Наукове Товариство імені Шевченка вже двічі звертало ся до суспільства з горячим зазвонм допомогти ему в справі збирання писанок та матеріалу до винснення звязаних з ними звичаїв. І треба сконстатувати, що суспільство відкликало ся на сі зазиви, хоч, може, і не в такій мірі, як можна було сподівати ся з огляду на інтерес і значіння справи. Останній раз звернуло ся Наукове Товариство з зазвонм в справі писанок в 1911. році і наслідком уміщеної в часописях відозви було те, що до Музея Товариства вплинула досить значна кількість нових і цікавих okazів. На жаль однак не всі ті, що прислали писанки, уважали потрібним подати докладно місцевину, звідки они походять, назву орнаменту і инші дуже важні відомости, без котрих самі предмети дуже багато страчують на своїй науковій вартості.

Тому Управа Музея Наукового Товариства імені Шевченка, поновляючи з нагоди надходячих Великодніх Свят свою горячу просьбу до всіх тих, кому лежать на серці інтереси культури нашого народу та її розвитку, присилати до Музея писанки, вважає необхідним подати всім шановним збирачам їх отсі вказівки щодо їх збирання і пересилки:

1) На окремім кавалку паперу, розміру около $\frac{3}{4}$ звичайного концентного аркуша, записати докладно: а) село (містечко) і повіт (або місто), де написано писанку; б) коли можливо, назвище, імя, вік, стан і ступень просвітний особи, що пи-са-

ла писанку; в) час (рік або й докладніше коли написана писанка; г) назву орнаменту (взору, десані, визерунку) сеї писанки і складових частин її орнаменту, (уміщених на ній геометричних фігур, подобири різних предметів, різних поділок, пascів, крисок знаків і т. п.); д) якими фарбами закрашено сю писанку, чи купованими, чи свого домашнього виробу? Як звуть ся і з чого вироблені ужиті до того фарби? Як звуть ся в зазначеній місцевині кольори сеї писанки? е) чи орнамент присланої писанки є загально розповсюднений в зазначеній місцевині, чи, може, він нового походження (в такім випадку — коли і звідки его позичено), чи, нарешті, такий, котрого вже не уживають (або не всі уживають) в тій місцевині? ж) назвище, імя і стан особи, що посплав (або дарує) писанку до Музея.

2) В згаданий кавалок паперу з інформаціями завітнути дотичну писанку; писанки запакувати в міцну деревляну коробку (або якесь деревляне начиня, що може бути інтересним для Музея), вистелене чимсь м'яким (леном, кломом, дрібними шматками) або пересипати їх грисом, дрібною тирсою і т. п. і переслати поштою (ще ліпше передати кимсь при нагоді, розуміє ся, коли нагода ся трапить ся невдовзі) на адресу: „Музей Наукового Товариства імені Шевченка, ул. Чарнецького, ч. 24. у Львові.“

3) Окремим листом повідомити Управу Музея про посилку і вказати, чи надіслані писанки — дар посилаючого, чи, може, посилаючий жадає звороту коштів за пересилку, опакowane — або за самі писанки та в яким розмірі?

Управа Музея просить прийняти до відомости, що всі видатки на пересилку, доставку, опакowane і т. п. готова повернути всім, хто того жадає, і тому просить тих, кого зупиняє від присилки до Музея писанок лише неможливість понести необхідні для того видатки, мати певність, що они зараз же по повідомленю і отриманю посилки будуть їм звернені.

Управа Музея виробила також квестионар в справі збирання відомостей про писанки і про звичай їх писання та уживання і звертає ся до всіх, хто міг би тим зайняти ся, з просьбою подати докладні відповіді на поставлені в ній питання, не зупиняючи ся й перед доданем від себе того, що в квестионарі не углядаєно.)

Назвища всіх приславших писанки і відповіді на квестионар будуть опубліковані в справозданнях Музея і в часописях, а наукова розвідка про писанки, коли би її удало ся зложити на підставі достаточного матеріалу, буде по напечатанню резісана всім ласкавим інформаторам і співробітникам.)

Управа Музея Наукового Товариства імені Шевченка.

1) Квестионар висилає Управа Музея безплатно всім бажаючим.

2) Для Музея дуже інтересні і важні будуть також инші предмети, звязані з Великодніми Святами і Великоднім святоточним ритуалом, як напр. візріці різних святоточних печив з тіста, що дали би ся законсервувати напр. в засушеном виді, або з котрих можна б поробити моделі; різного роду забавки, котрі дарують дітям з нагоди сего свята, фотографічні знімки з народних гор, забав, з місцевого населення підчас різних великодніх обрядів і церемоній і т. п.

Олександр Барвінський.

Спомини з мого житя.

23. Вибори до держ. ради і моя кандидатура з Тернопільщини. Вандрівка рускої академ. молоді на Поділю і моя та Тернопільців в ній участь.

(Дальше).

На другий день після Костомарівських вечерниць вибрали ся вандрівники в дорогу по Поділю, а я прилучив ся до їх громади, щоби провести їх поза границю Тернопільщини аж на межі південного Поділя. Одні їхали на во-зах, инші громадами ішли пішки, минаючи зелені луги, широкополі ниви подільські серед веселої розмови і співу. По дорозі до Мику-

линець зготовлено вандрівникам вельми го-
стинний і щирий прийом в Прошові, в домі
тодішнього приходника о. Варануцького
(мого вуя), а після обіду рушила вандрівка
до недалекого містечка Микулинець над Се-
ретом (давній Микулин). В Микулинцях була
вже тоді читальня міщанська, а до освідом-
лення тамошних зубожілих руских міщан при-
чинився чимало тодішній управитель школи
Рибачок, вельми поважаний в учитель-
ських кругах педагог (вже давно покійний,
отець професора академ. гімназії) і вся
его народолюбива семья. Заходами тамошньої
читальні бажало микулинецьке міщанство
руске повітати вандрівників староруским
звичаям, хлібом і сіллю, однак підзори
тернопільського староства що до якихсь
непевних змагань академічної вандрівки не
уступили мимо знесення заборони вечериць
в Тернополі з поручення вищих властей. При-
ході до міста вандрівники зустрінулися з
оружною жандармерією, котра не дозволила
міщанам повітати вандрівки староруским
звичаям, а лише з придорожних воріт спо-
глядали привітливо засумовані міщани на ван-
дрівників, котрі наслідком такого розпорядку
староства не задержувалися в Микулинцях,
а поспішили до недалекої Конопківки.
Колись була ся німецька оселя далеко відомою
купелевою місцевиною (власність барона
Конопки, опісля в спадщині перейшла ра-
зом з Микулинцями на гр. Рея), і мала ви-
гідний і просторий заклад з великим і гар-
ним садом. Перегородою занедбано і заклад і
сад, всеж таки вандрівники наїшли там го-
стинний притулок, зготовлений народолюбивою
семією Рибачків. А що назначені там музик-
деклам. вечериці з відчитом І. Франка за-
боронено наслідком згаданого вже розпорядку
намісництва, отже в Конопківці відбулася в
просторій купельній салі забава, котра згро-
мадила багато руских родин з околиці. Але
хоч як весело йшла забава а також в щирих
розмовах обміна гадок між зібраними Русинами
з Поділля і приїзжими зі Львова а навіть
з далекої України гостями, всеж таки й інте-
лігенція, а ще більше міщани і селяни жа-
лувалися, що заборонено музик. декл. вечер,
котрого так петербурзько і так громадно мимо
живних робіт вижидали. „Може й помремо а
не почуємо“, говорили засумовані міщани й
селяни. А ще більше пригноблене викликува-
ла численно вислана до Конопківки оружна
жандармерія, котра облягла салу, де відбу-
вала ся забава, і пильнувала, щоби там не
співали й не декламували. Але мимо сего
пригноблення, хоч не рознесли ся там ані зву-
ки нашої пісні, ані слівце патріотичної декла-
мації або промови, то зібрані серцем до сер-
ця промовляли і відчували вже свідомо ту
народну єдність, яка лучить Русинів галицьких
з Україною. А вислів сему почуванню дав се-
лянин-поет, Павло Думка з Купчинця, коло
Девисова, (теперішній посол кр. союму), у
вірші поданім вандрівникам п. з. „Привіт
русским соколам“. Тодішня вандрівка під до-
глядом жандармів може послужити доказом,
як навіть зовсім невинний спосіб ширення на-
родної свідомости і просвіти зустрічався з
незвичайними труднощами і перепонами, ко-
трих нинішнє покоління не зможе зрозу-
міти.

З Микулинець, обсаджених жандармами,
виїхав я з вандрівниками в дальшу дорогу
до Теревовлі. Дорога йшла цісарським гостин-
цем скрізь розкішну зелену дубову, котрою
лунала весела пісня вандрівників, що опи-
нали ся тепер без догляду на волі. В Слобідці
розкрив ся перед нашими очима живописний
яр, котрим розлила ся річка Гнізна цілим
рядком ставків, окружених очеретами і вербо-
лозами, що відсвічували ся проти сонця
ясним блискучим зеркала. За ставками тур-
котів млинок, понизше розкинуло ся село, а
по другім боці виступала стрімка стіна, вкри-
та зеленим лісом. Вандрівникам представило
ся тут Поділля в цілій своїй красі, а з полуд-
ня наспіли ми до старинної княжої столиці
Василька, Теревовлі. З високої гірської стіни
на південнім заході споглядали сумовито на
місто сірі звалища мурованого замчища зни-
щеного Турками в XVII. ст.

На мості, при їзді до міста зустрінув
нас місцевий комітет з бурмістром д-ром
Ольпінським і деканом, приходником
руским О. Залуцьким на чолі, котрі
привітали вандрівників щирою промовою, а

др. Ольпінський *) подавши хліб і сіль виска-
зав руским словом радість, що вандрівники
не обминули Теревовлі. Др. Ольпінський від-
носив ся все вельми щиро і приязно до Ру-
синів і не зважав на поговори пущені про
руску вандрівку і виїшов з численною інте-
лігенцією місцевою і міщанством на зустріч
вандрівки.

Під проводом о. Залуцького вступили всі
до церкви, де о. декан відправив „молебень
за путешествующих“, оглянули відтак костел
оо. Кармелітів з портретами фондаторів з
XVII. і XVIII. ст., а звідтам удались до салі
міської радиці. Тут повітав зібраних бурмістр
др. Ольпінський промовою, в котрій зазна-
чив свою щирю прихильність для домагання
Русинів що до народної рівноправности в
краю. Після щирої гостини у о. декана За-
луцького відбули ся в міській салі декл. музик.
вечериці, на котрі прибув також місцевий
староста з родиною і впевнив ся, що вечер-
ниці відбули ся з повним ладом і що навіть
у викладі Вол. Коцовського про Збараський бій
в 1649 р. не добачив нічого небезпечного для
прилюдного порядку і спокою.

На другий день оглянули ми віддалені
о чверть милі від міста, в Семенові, в густім
лісі на високій горі останки Василянського
монастиря, основаного королем Собеським, звід-
ки розкриває ся чудовий вигляд на всі сто-
рони. Заходами о. Залуцького збережено ще
на стілько монастирську церкву св. Йована, що
там в ряди-годи відправляє ся богослуження.
Годилоб ся, щоб консерватори старинних па-
мятников заопікували ся сею цінною і в чу-
довім з природи місці положеною пам'яткою
і зберегли її перед знищенням.

(Дальше буде).

*) О. Іван Залуцький перед смертю осну-
вав значну фундацію стипендійну, передану
„Пресвітері“.

*) Др. Ольпінський, давно вже покійний,
був шкільним товаришем мого брата Володи-
мира, а відтак довгий час товаришував зо
мною в соймі і в держ. раді. — О. Б.

Телеграми

з дня 23. червня.

Відень. Вчора прийняв цісар на послуханню,
яке тривало з чвертьгодини, міністра війни
Кробатіна.

Відень (ТКБ). В нунціатурі відбув ся на-
ронічний процес інформаційний нового ві-
денського архієпископа Піфля.

Відень (ТКБ). На домагання українських
послів не буде радити бюджетова комісія під-
час гр.-кат. Великодних свят.

Цетинія. (Урядово). Черногорці здобули
Скодру і ввійшли до міста.

Відень (ТКБ). Підкомітет бюджетової ко-
місії, вибраний в ціли провірення осередного
замкнення рахунків, радив вчора через кілька
годин. Найближше засідання відбуде ся дня
24. с. м.

Петербург (ТКБ). З нагоди ювілею Рома-
нових відбуде ся в Москві їзд всіх православ-
них єпископів. На сім зібранню мають обго-
ворювати утворення патріархату в Росії.

Париж. Агенція Гаваса доносить, що ні-
мецьким летунам, котрі висіли в Люневіль,
дозволено вернути до Німеччини бальоном.
Слідство військових і цивільних властей вика-
зало, що летуни спустилися на землю при-
неволені konieczністю.

Париж. Рада міністрів пригадала німець-
кому правительству, що заборонено летунам
перелітати границі Франції.

Берлін (ТКБ). Німецький парламент радив
вчора дальше над військовим бюджетом.

Чудові образи кисти арт. маль. п. О. Куриласа.
І. Пречиста Діва — Мати Руского краю.
ІІ. Ісус Христос — небесний Учитель.
Сі чудові образи (одинки) на народних моти-
вах) виїшли вірно після оригіналів у всіх природних
красках.
Ціна за пару оправлених образів:
в рамках дубових з опакованом К 20.— місячно К 3
„ золотих „ 24.— „ К 4
„ магоньових „ 28.— „ К 4
„ спеціальних „ 34.— „ К 5
Вислав за посиллятою або на рати: М. Кри-
вецький, Львів. Ринок ч. ІО.
520(х)

Товариство Взаїмних Обезпечень в КРАКОВІ.

Виказ найвиспих цін

по яких земледіли в 1913. р. можуть бути обезпечені від граду.

В політичних повітах Галичини і на Буковині.

Рід

земледілів

А

Бяла, Бохня, Бжеско, Бжозів, Хжа-
нів, Цішанів, Горлиці, Гривів, Яро-
слав, Ясло, Кольбушова, Краків,
Кросно, Ліманова, Лавьцут, Ме-
лець, Мислиніці, Ніско, Новий
Санч, Новий Торг, Освенцім,
Пільзно, Підгуже, Перемишль, Пе-
реворск, Річниця, Рятів, Сянок,
Стрижів, Тарнів, Тарнополь, Ва-
довиці, Величка, Живець.

Б.

Бібрка, Богородчан, Борщів, Бро-
ди, Бережани, Бучач, Чортків, Дом-
бромль, Домброва, Долина, Дрого-
бич, Городок яг., Городенка, Гуся-
тин, Яворів, Калущ, Камінька стр.,
Коломия, Косів, Ліско, Львів, Мо-
стиска, Надвірна, Печеніжин, Під-
гайці, Перемишляни, Радеків, Ра-
ва р., Рогатин, Рудки, Самбір, Ска-
лат, Сколе, Снятин, Сокаль, Стані-
славів, Старий Самбір, Стрий, Тер-
нопіль, Товмач, Теревовля, Турка,
Заліщики, Збараж, Зборів, Золо-
чів, Жовква, Жидачів і Буко-
вина.

Поз.		поз.	корон за 100 кг.	поз.	корон за 100 кг.
1	Жито озиме	1	18.—	1	17.—
2	Жито яре	2	17.—	2	16.—
3	Пшениця озима, або яра	3	22.—	3	21.—
4	Ячмінь	4	17.—	4	16.—
5	Оркш	5	16.—	5	15.—
6	Овес	6	18.—	6	17.—
7	Гречка (Татарка)	7	16.—	7	15.—
8	Кукурудза	8	15.—	8	14.—
9	Просо	9	15.—	9	14.—
10	Горох звич. (білий і зел.)	10	21.—	10	20.—
11	Горох (Вікторія) і Вели- горох зелений.	11	26.—	11	25.—
12	Біб	12	16.—	12	15.—
13	Бобик	13	16.—	13	15.—
14	Фасоля звичайна	14	21.—	14	20.—
15	Сочевця звичайна	15	16.—	15	15.—
16	Ленча (Вика)	16	18.—	16	17.—
17	Лубінь	17	15.—	17	14.—
18	Тимотка	18	60.—	18	58.—
19	2) Конюшина червона або шведська (насінна)	19	190.—	19	188.—
20	Конюшина біла (насінна)	20	180.—	20	178.—
21	3) „ червона на пашу	21	7.—	21	6-50
22	Експарцета насінна лущ.	22	80.—	22	78.—
23	Експарцета на суху пашу	23	6-50	23	6.—
24	Ріпак зимовий	24	28.—	24	27.—
25	Ріпак літний	25	26.—	25	25.—
26	Льнянка (Льниця, Ржій)	26	20.—	26	19.—
27	Конюшне волокно	27	60.—	27	58.—
28	Насіне конопне	28	24.—	28	23.—
29	Лен волокно	29	80.—	29	78.—
30	Насіне льну	30	27.—	30	26.—
31	Мак	31	54.—	31	52.—
32	Аниж російський	32	45.—	32	44.—
33	Аниж плоский	33	48.—	33	47.—
34	4) Хміль	34	280.—	34	270.—
35	Лоза кошикарська 1-літна	35	3.—	35	3.—
36	Лоза кошикарська 2-літ.	36	1-50	36	1-50
37	Тютюн	37	—	37	50.—
38	Булба	38	4.—	38	3-50
39	4) Бураки цукрові	39	2-50	39	2-50
40	Бураки на пашу	40	1-80	40	1-80

Солома в пропорції до вартости зерна буде числити ся мінімально:

	В політ. повітах озна- чених буквою А.	В політ. повітах означених буквою Б. і на Буковині
з пшениці, жита, ячменю, вівса і струкових земле- плодів	в $\frac{1}{6}$ части вартости зерна	в $\frac{1}{8}$ части вартости зерна
з гречки	$\frac{1}{10}$ „	$\frac{1}{10}$ „

- 1) Кукурудза буде принята до обезпек з виїмком лодит і листя т. є тільки саме зерно без підвищення зачету.
- 2) При обезпеченню конюшини насінної належить подати, який покос обезпечує ся на зерно.
- 3) При обезпеченню конюшини червоної на пашу, наколи має бути обезпечений другий покос, треба подати до обезпек в особній позиції.
- 4) Хміль, цукрові бураки і коноплі можуть бути обезпечені по ціні законтрактованій, евентуально по потрученню коштів доставки, если законтрактовано лосо зелізнача станція або фабрика.

Замітка: Земледіли наведені під поз. 21, 23, 35, 36 і 37, то є конюшина червона на пашу, експарцета, кошикарська лоза 1-річна, ошикарська лоза 2-літна і тютюн будуть приняті до обезпек після сподіваного збору, поданого в метричних сотнарах зодного морга, а не як давніше ричалтова загальність тогож. Хміль однак буде припинямим до обезпек по ціні за 100 клг., а не як давніше 50 клг.